

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Управління технологічними процесами у тваринництві»

Ступінь вищої освіти – Магістр
Спеціальність 208 Агроінженерія
Освітня програма «Агроінженерія»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання – українська
Потапова Світлана Євгеніївна

potapova@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=628>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни спрямоване на набуття комплексних знань, умінь та навичок, які дозволять приймати раціонально обґрунтовані й доцільні інженерно-технологічні у сфері ефективного управління технологічними процесами реконструйованих та новостворених тваринницьких підприємств.

Метою дисципліни є оволодіння знаннями та навичками щодо ефективного управління технологічними процесами в галузі тваринництва, критерії оцінки і вибору технологічних та технічних рішень, розроблення ефективних технологічних процесів, обґрунтування раціональні комплектів машин і обладнання для цих процесів та методологією прогнозування перспективного розвитку галузі тваринництва.

В результаті навчання студент повинен оволодіти знаннями та навичками, достатніми для вирішення таких завдань професійної діяльності, як організація та управління тваринницькими підприємствами та комплексами, забезпечення їх ефективного функціонування, надання дорадчих послуг, провадження науково-дослідницької діяльності тощо.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні компетентності:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Знання та розуміння предметної області та розуміння аспектів професійної діяльності.

ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 01. Здатність використовувати управлінські аспекти у межах проблеми діяльності сільськогосподарського виробництва.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні *програми результати навчання:*

- ПРН 01. Володіти комплексом необхідних гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, достатніх для досягнення інших результатів навчання, визначених освітньою програмою.
- ПРН 03. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.

- ПРН 04. Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються агроінженерії.
- ПРН 05. Приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення прибутковості підприємства.
- ПРН 10. Приймати ефективні рішення щодо складу та експлуатації комплексів машин.
- ПРН 13. Здійснювати ефективне управління та оптимізацію матеріальних потоків.
- ПРН 17. Здійснювати управління якістю в аграрній сфері, обґрунтовувати показники якості сільськогосподарської продукції, техніки та обладнання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практи- чні/ самостій- на)	Результати навчання	Завдання	Оці- ню- вання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Основні поняття та визначення. Види технологічних процесів у тваринництві	2/2/4	Розрізнити поняття виробничого та технологічного процесу. Знати основні види технологічних процесів у тваринництві	Задача практичної роботи: визначити "технічну" складову у витратах на виробництво сільськогосподарської продукції	10
Тема 2. Поняття управління процесами в тваринництві	2/2/4	Знати мету, функції та об'єкт управління	Задача практичної роботи: визначити структуру витрат на виробництво основних видів продукції тваринництва за елементами	10
Тема 3. Наукові основи управління кормовими ресурсами	2/2/4	Знати види кормів та системи кормовиробництва. Вміти розрахувати погोलів'я в залежності від кормової бази, обсяги виробництва продукції птахівництва та тваринництва та рівень прибутковості галузі.	Задача практичної роботи: розрахувати поголів'я тварин та птиці на основі існуючої кормової бази, а також обсяги виробництва тваринницької продукції	10
Тема 4. Диверсифікація як метод підвищення ефективності діяльності с.г. підприємства	2/2/4	Знати суть, мету, форми, види та методи диверсифікації. Володіти основами управління диверсифікованим виробництвом	Задача практичної роботи: розробити схему диверсифікованого виробництва с.г. продукції	10
Тема 5. Бенчмаркінг – важливий інструмент управління фермою	2/2/4	Знати суть, мету, об'єкти та основні фази бенчмаркінгу. Розуміти принцип використання бенчмаркінгу в різних галузях тваринництва	Задача практичної роботи: провести бенчмаркінгову оцінку для заданих умовних тваринницьких підприємств	10
Тема 6. Концепція animal welfare (Благополуччя тварин)	2/2/4	Знати суть та основні напрямки забезпечення благополуччя (добробуту) тварин в свинарстві та скотарстві.	Задача практичної роботи: оцінити запропоновані підприємства стосовно благополуччя тварин	10
Тема 7. Благополуччя. Птахівництво	2/2/4	Знати суть та основні напрямки забезпечення добробуту в птахівництві	Задача практичної роботи: оцінити запропоновані підприємства стосовно благополуччя птиці	10
Модуль 2				

Тема 8. Наукові основи управління процесом доїння. Роботизовані системи	2/2/4	Знати переваги та недоліки використання роботизованих технологій доїння, особливості конструкцій доїльних роботів та порядок переведення молочної ферми на роботизоване доїння	Задача практичної роботи: провести порівняльну оцінку доїльних роботів	10
Тема 9. Роботизовані системи для годівлі ВРХ	2/2/4	Знати переваги та недоліки використання роботизованих технологій приготування і роздавання кормів, конструктивні особливості роботизованих систем та організацію робочого процесу.	Задача практичної роботи: провести порівняльну оцінку роботизованих систем для годівлі ВРХ	10
Тема 10. Smart farm. Автоматизовані системи управління в тваринництві	2/2/4	Знати значення автоматизованих систем в тваринництві, основні задачі, складові елементи та переваги їх використання.	Задача практичної роботи: обрати оптимальний варіант АСУ для МТФ	10
Тема 11. Наукові основи управління процесом виробництва комбікормів	2/2/4	Знати суть процесу виробництва комбікормів в умовах господарства, фактори, що впливають на цей процес та сучасні тенденції розвитку комбікормових установок	Задача практичної роботи: запропонувати технологічну схему виробництва комбікормів відповідно до заданих умов	10
Тема 12. Наукові основи управління процесом видалення гною	2/2/4	Знати тенденції розвитку технологій видалення та використання гною та сучасні технічні засоби для внесення органічних добрив	Задача практичної роботи: запропонувати технологічну схему утилізації відходів тваринництва	10
Тема 13. Наукові принципи управління процесом виробництва біогазу на тваринницьких фермах	2/2/4	Знати суть процесу виробництва біогазу, фактори, що впливають на цей процес та сучасні тенденції розвитку біогазових установок	Задача практичної роботи: оцінити рівень негативного впливу тваринницьких підприємств на навколишнє середовище	10
Тема 14. Наукові основи управління якістю тваринницької продукції	2/2/4	Знати сучасні технології виробництва тваринницької продукції та її первинної обробки в умовах господарства	Задача практичної роботи: запропонувати схему первинної обробки та переробки тваринницької продукції	10
Тема 15. Наукові основи управління процесом переробки молока в умовах сільськогосподарського виробництва	2/2/4	Знати суть процесу первинної обробки та переробки молока в умовах господарства, вміти розробляти технологічні схеми для різної номенклатури молочної продукції	Здача тестів за модулями та самостійних робіт	-
Всього	30/30/60			
Всього за 3 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дед-лайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

- основні

1. Голуб Г.А. Управління технологічними процесами у тваринництві: навч. посіб. / за заг. ред. Голуба Г.А. – К.: НУБіП України, 2016. – 148 с.
2. Програмне управління процесами в галузі / А. В. Нелепова, Р.О. Трибрат, Л. В. Бондаренко. – К.: «Кафедра», 2018. – 200 с
3. Машини та обладнання для тваринництва: Посібник-практикум / І.І.Ревенко, М.В.Брагінець, О.О.Заболотько та ін.; К.: Кондор, 2012. – 562 с.

- допоміжні

1. Биба В. А. Диверсифікація як інструмент забезпечення економічної стійкості фермерських господарств. Економіка та управління АПК. 2019. №1. С. 133-145. Бондаренко С. А. Концептуальні засади інноваційного розвитку в системі управління підприємством. URL: <http://oaji.net/articles/2016/728-1472131146.pdf>.
2. Білоусько Т. Ю., Білоусько Р. С. Диверсифікація підприємницької діяльності аграрних підприємств у забезпеченні їх конкурентоспроможності. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2018. №3. С. 353-360.
3. Блюсюк С. Управління раціонами – ключ до ефективної годівлі тварин / С. Блюсюк // [Електронний ресурс] / Рогата худоба. Корисний блог. – Режим доступу: <http://cow.tekro.ua/godivlya/item/44-upravlinnja-racionami-kljuch-do-efektivnoyi-godivli-koriv.html>
4. Бусенко О.Т., Скоцик В.Є., Маценко М.І., Броварський В.Д., Угнівенко А.М., Столюк В.Д., Коропець Л.А. Технологія виробництва продукції тваринництва. Підручник. Агроосвіта. Київ. 2013. 493 с.
5. Веселов Є. В. Щербакова І.Л. Левченко І.С. Інноваційні технології у тваринництві та ефективність впровадження концепції Smart Farm. Таврійський науковий вісник. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 109. Ч 2. С. 15–20.
6. Гайденко О. Етологічні особливості формування продуктивності тварин / О. Гайденко // [Електронний ресурс] / Агробізнес Сьогодні. – Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/suchasne-tvarynnytstvo/item/8137-etolohichni-osoblyvosti-formuvannia-produktyvnosti-tvaryn.html>
7. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства. – Навчальний посібник – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

8. Голуб Г.А. Енергетична автономність агросистем. – Вісник аграрної науки. – 2010. – № 3. – С. 50-54.
9. Голуб Г.А., Таргоня В.С. Технічне забезпечення органічного виробництва сільськогосподарської продукції та біопалив. – Механізація, екологізація та конвертація біосировини у тваринництві. – Запоріжжя: ІМТ НААН України, 2011. – Вип. 2(8). – 239 с. – с. 66-73.
10. Голуб Г.А. Проблеми техніко-технологічного забезпечення енергетичної автономності агроecosистем. – Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Технічні науки. – Вінниця, 2011. – Вип. 7. – 140 с. – С. 59-66.
11. Голуб Г.А. Техніко-технологічне забезпечення енергетичної автономності агроecosистем. – Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Техніка та енергетика АПК. / Редколегія: Д.О. Мельничук (відповідальний редактор) та інші – К., 2010. – Вип. 144, ч. 4. – 417 с. – с. 303-312.
12. Голуб Г.А. Техніко-технологическое обеспечение энергетической автономности агроecosистем. Научно-технический прогресс в сельскохозяйственном производстве: материалы Международной научно-практической конференции (Минск, 19-20 окт. 2010 г.). В 2 т. – Минск, 2010. – Т.1 – С. 24-29.
13. Голуб Г.А., Дубровін В.О., Марус О.А. Проблеми техніко-технологічного забезпечення енергетичної автономності агроecosистем. – Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України: Збірник наукових праць / ДНУ "УкрНДІ прогнозування та випробування техніки і технологій для с.-г. виробництва імені Леоніда Погорілого" (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого); Редколегія: Кравчук В.І. (головний редактор) та інші. – Дослідницьке, 2012. – Вип. 16 (30), книга 2. – 491 с. – С. 339-345.
14. Дворська Ю. Органічні мінерали для корів – технологія повної заміни. Тваринництво сьогодні. - №2, 2018. – С. 36-39.
15. Інформаційні системи в тваринництві: навч. посіб. / [С. М. Куцак, Н. Л. Пелих, В. І. Кравченко та ін.] – Херсон. : Айлант, 2004. –256 с
16. Лаврук В. В. Технологічні процеси у виробництві продукції тваринництва. *Агросвіт*. 2017. № 12. С. 15–19
17. Нікітченко С. Диверсифікація як стратегія сталого розвитку аграрних підприємств. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 4. С. 58-67. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.058>
18. Проект з безпечності молока/[Електронний ресурс] /SAFOSO. – Режим доступу:<http://safoso.com.ua/templet-news.php?file=news>
19. Пономаренко В. Повышение рентабельности молочной фермы при работе с автоматизированной системой управления Afimilk Тваринництво сьогодні. - №2, 2018. – С. 29-33.
20. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПИ", 2016. – 436 с.
21. Хомюк Н. Павліха Н., Вороний І. Диверсифікація як інструмент забезпечення сталого розвитку сільських територій в умовах децентралізації. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Економічні науки. 2020. Т. 22. № 96. С. 35-41.
22. ВНТП-АПК-01.05. Скотарські підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 96 с.
23. ВНТП-АПК-02.05. Свинарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми). Київ: Мінагрополітики України, 2005. 97 с.
24. ВНТП-АПК-03.05. Вівчарські і козівничі підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 87 с.
25. ВНТП-АПК-04.05. Підприємства птахівництва. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 90 с. 7
26. . ВНТП-АПК-05.07. Підприємства звірівництва та кролівництва. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 65 с.

27. ВНТП-АПК-06.07. Коняські підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2007. 55 с.
28. ВНТП-АПК-07.06. Об'єкти ветеринарної медицини. Київ: Мінагрополітики України, 2006. 42 с.
29. ВНТП-АПК-08.07. Об'єкти для заготівлі, зберігання та приготування кормів для тваринництва. Київ: Мінагрополітики України, 2007. 70 с.
30. ВНТП-АПК-09.06. Системи видалення, обробки, підготовки та використання гною. Київ: Мінагрополітики України, 2006. 100 с.
31. ВНТП-АПК-11.07. Комбікормові підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2007. 44 с.
32. ГСТУ 46.012-2000. Техніка сільськогосподарська. Методи економічної оцінки техніки для тваринництва. [Чинний від 2001-02-01]. Київ: Мінагрополітики України, 2000. III. 18 с. (Галузевий стандарт України).
33. Державний класифікатор 004:2008. Український класифікатор нормативних документів: наказ Держспоживстандарту України від 26.08.2008 р. № 301. Київ: Держспоживстандарт України, 2008.
34. ДСТУ ISO 9001:2009. Системи управління якістю. Вимоги. [Чинний від 2009-09-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2009. 26 с.
35. ДСТУ 3662:2015. Молоко-сировина коров'яче. Технічні умови. [Чинний від 2018-01-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2015. 12 с.
36. ДСТУ 5028:2008. Яйця курячі харчові. Технічні умови. [Чинний від 2010-06-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2010. 27 с.
37. ДСТУ 6030:2008. М'ясо. Яловичина та телятина в тушах, півтушах і четвертинах. Технічні умови. [Чинний від 2011-07-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2011. 18 с.
38. ДСТУ 7158: 2010. М'ясо. Свинина в тушах і півтушах. Технічні умови. [Чинний від 2011-07-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2011. 14 с.